

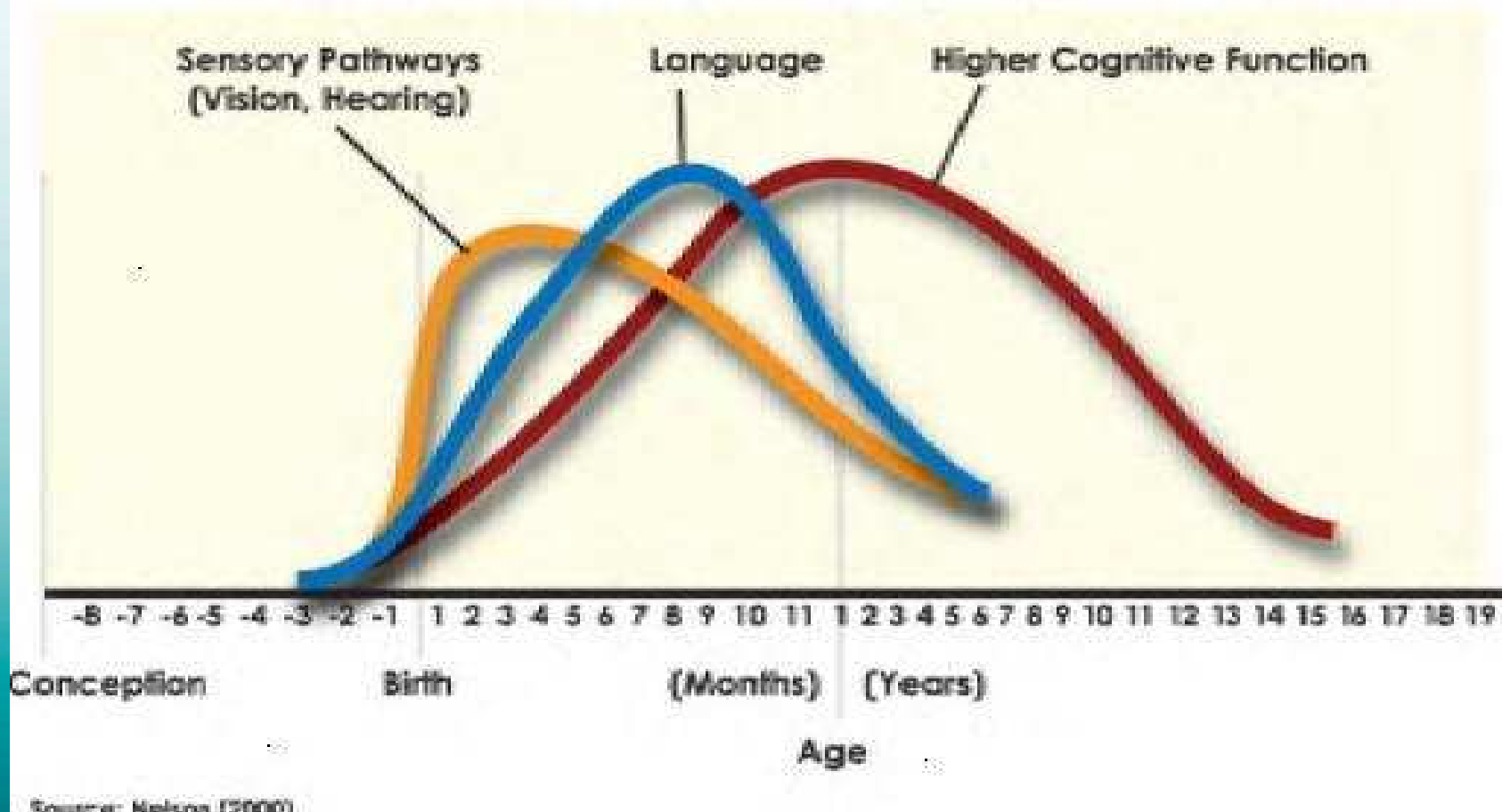
Muudatused koolieelse lasteasutuse seaduse eelnõus

Tiina Peterson

HTMi üldharidusosakonna
peaekspert

Human Brain Development

Synapse Formation Dependent on Early Experiences

- Üldharidussüsteemi arengukava 2007 – 2013 alaeesmärk 1.1: koolieelses eas lapsed on valmis alustama õpinguid koolis
indikaatorid: 2013. a-ks osaleb alushariduses (vanuses 4-aastasest kuni koolini) 95% vastavas vanusegrupis lastest; tugiteenused on võimaldatud 90%-le lasteasutustes käivatele erivajadustega lastele.
- Erakonna Isamaa ja Res Publica Liit ning Eestimaa Reformierakonna Valitsusliidu programmis aastateks 2011 – 2015 ja Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammis 2011 – 2015 on rõhutatud prioriteetidena paindlike alushariduse ja hoiu vormide loomist, erivajadustega laste varajast märkamist ja toetamist, õpetajate arvu suurendamist lasteaialapse kohta.

- koolieelse lasteasutuse seadus on viidud kooskõlla koolieelse lasteasutuse riikliku õppekavaga
- täpsustatud kohaliku omavalitsuse kohustust lasteaiakohtade võimaldamisel
- muudetud paindlikumaks lasteasutuse tegutsemist ja rühmade komplekteerimist
- määratletud erivajadustega lapse õppe- ja kasvatuskorralduse erisused
- sätestatud lasteasutuse personal, täiskasvanute ning laste suhtarvud
- määratletud laste turvalisuse tagamine ning hädaolukorra lahendamine lasteasutuses

Kaasatud partnerid

- Sotsiaalministeerium
- Siseministeerium
- Eesti Alushariduse Juhtide Ühendus
- Eesti Lasteaednike Liit
- Eesti Linnade Liit
- Eesti Maaomavalitsuste Liit
- Eesti Hariduskorralduse Nõukoda
- Eesti Lastevanemate Liit
- Eesti Logopeedide Ühing
- Tallinna Haridusamet, Tallinna laste nõustamiskomisjon, Tallinna Õppenõustamiskeskus
- Tartu Linnavalitsuse Haridusosakond
- Lääne-Viru Õppenõustamiskeskus
- Tartu Lasteaed Pääsupesa
- Kõrveküla Lasteaed Päikeseratas

Lasteasutuse põhiülesanne

- Lasteasutuse põhiülesanne on luua lapsele eakohane, turvaline, mänguline ja arendav kasvukeskkond:
- toetades koostöös koduga lapse individuaalsust, arengut, tervist, loovust, kultuurilist ja soolist eripära ning arenemist ühiskonna liikmena;
- aidates kaasa lapse tervikliku ja positiivse minapildi, ümbritseva keskkonna mõistmise, eetilise käitumise ning algatusvõime, esmaste tööharjumuste, terviseteadlikkuse kujunemisele ja mängu-, õpi-, sotsiaalsete ning enesekohaste oskuste arengule.

Kohaliku omavalitsuse kohustus

- Valla- või linnavalitsus loob vanemate soovil kõigile 1,5 kuni 7-aastastele lastele, kelle elukoht on antud valla või linna haldusterritooriumil ja ühtib vähemalt ühe vanema elukohaga, võimaluse käia lasteasutuses. Alla 4-aastase lapse osas võib valla- või linnavalitsus asendada lasteaiakoha lapsehoiuteenusega.
- Lapsele, kelle koolikohustuse täitmine on edasi lükatud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 9 lõikes 3 sätestatud nõustamiskomisjoni soovitusel ühe õppeaasta võrra, loob valla- või linnavalitsus võimaluse käia lasteasutuses käesoleva seaduse § 6 lõike 2 punktides 2 – 5 sätestatud rühmas.
- Käesolevas seaduses ja selle alusel antud määrustes käsitletakse isiku elukohana rahvastikuregistrisse kantud elukoha aadressi.

Omavalitsuste vaheline arvlemine

- Juhul kui valla- või linnavalitsus ei ole täitnud käesoleva seaduse § 10 lõikes 1 sätestatud kohustust, siis osaletakse täies ulatuses teise valla- või linna lasteasutuse valla- või linnaeelarvest kaetavate majandamiskulude, personali töötasu ja sotsiaalmaksu ning õppevahendite kulude katmisel proportsionaalselt antud haldusterritooriumil elavate selles lasteasutuses käivate laste arvuga. Kohalike omavalitsusüksuste omavaheline arvlemine võib toimuda kokkuleppel ka teistel juhtudel.

Lasteasutusena tegutsemine

- Lasteasutus ja põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses sätestatud põhikool võivad tegutseda ühe asutusena.
- Ühe asutusena tegutseva lasteasutuse ja põhikooli puhul kohaldatakse lasteasutuse osale käesolevas seaduses sätestatud ning põhikooli osale põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses sätestatud.
- Lasteasutus võib osutada lapsehoiuteenust ja rehabilitatsiooniteenust sotsiaalhoolekande seaduses sätestatud tingimustel ja korras.

Lasteasutuse rühmad ja laste arv rühmades (1)

- Lasteasutuse direktor moodustab käesoleva seaduse alusel vastavalt vajadusele ja võimalusele lasteasutuse rühmad.
- Lasteasutuses võivad tegutseda järgmised rühmad:
 - sõimerühm 1,5 – 3-aastastele lastele, täitumuse piirnormiga kuni 14 last;
 - aiarühm 3 – 7-aastastele lastele, täitumuse piirnormiga kuni 20 last;
 - liitrühm 1,5 – 7-aastastele lastele, täitumuse piirnormiga kuni 18 last;

Lasteasutuse rühmad ja laste arv rühmades (2)

- sobitusrühm, kuhu võetakse vastu kuni 3 erivajadusega last, on laste suurim lubatud arv väiksem kui teistes lasteasutuse rühmades, arvestusega, et 1 erivajadusega laps täidab 2 – 4 kohta vastavalt erivajaduse spetsiifikale ja nõustamiskomisjoni soovitusel;
- erirühm erivajadustega lastele vastavalt erivajaduse spetsiifikale ja nõustamiskomisjoni soovitusel, täitumuse piirnormiga 4 kuni 12 last.

Lasteasutuse rühmad ja laste arv rühmades (3)

- Lasteasutuse pidaja võib direktori ettepanekul ja hoolekogu nõusolekul kehtestada käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud rühma täitumuse piirnormist suurema laste arvu sõimerühmas ja liitrühmas kuni 2 lapse võrra ning aiarühmas kuni 4 lapse võrra, kui on tagatud Vabariigi Valitsuse poolt koolieelse lasteasutuse maa-alale, hoonetele, ruumidele, sisustusele, sisekliimale ja korrashoiule määrusega kehtestatud tervisekaitsenõuete ja käesolevas seaduses sätestatud täiskasvanu ja laste suhtarvude täitmine.
- Erivajadusega laps võetakse sobitus- või erirühma vastu vanema kirjaliku avalduse alusel ning põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §-s 50 nimetatud nõustamiskomisjoni soovitusel.

Osaajalise koha võimaldamine

- Osaajalise koha kasutamiseks sõlmivad vanem ja lasteasutuse direktor lepingu, milles määratletakse lapse poolt lasteaiakoha kasutamise aeg ning vanema poolt kaetava osa suurus.
- Lasteasutuses võib lähtudes laste ja perede vajadusest avada osaajalisi kohti, mille moodustamise tingimused määratletakse valla- või linnavalitsuse kehtestatud laste lasteasutusse vastuvõtu ja sealt väljaarvamise korras.

Erivajadustega laps

- Erivajadustega laps käesoleva seaduse tähenduses on laps, kelle võimetest, terviseeseisundist, keelelisest, kultuurilisest ja sotsiaalsest taustast ning isiksuseomadustest tingitud arenguvajaduste toetamiseks on vaja teha muudatusi ja kohandusi lapse arengu eeldatavates tulemustes, õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel või lapse kasvukeskkonnas.

Meetmed erivajadustega lapse toetamiseks

- Direktori otsusel ja vanema nõusolekul võib erivajadustega lapsele rakendada tugispetsialisti teenust ja individuaalset arenduskava.
- Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §-s 50 sätestatud nõustamiskomisjoni soovitusel ja vanema nõusolekul võib erivajadustega lapsele rakendada õppe- ja kasvatustegevust sobitus- ning erirühma tingimustes.
- Kui elukohajärgses lasteasutuses ei ole võimalik korraldada õppe- ja kasvatustegevust tulenevalt lapse erivajadusest, on lapse elukohajärgne vald või linn kohustatud koostöös teiste lasteasutuste pidajatega tagama laste alushariduse omandamise võimalused nõustamiskomisjoni soovitude kohaselt.

Vaimse ja füüsilise turvalisuse tagamine lasteasutuses

- Lasteasutus tagab lapse lasteasutuses viibimise ajal tema vaimse ja füüsilise turvalisuse ning tervise kaitse.
- Lasteasutuses on sätestatud laste ja lasteasutuse töötajate vaimset ja füüsilist turvalisust ohustavate olukordade ennetamise, neile reageerimise, juhtumitest teavitamise, nende juhtumite lahendamise kord, mille rakendamiseks loob võimalused lasteasutuse pidaja ning selle korraldab direktor.
- Turvalisuse tagamiseks ja vägivalla ennetamiseks tagatakse lasteasutuses järelevalve laste üle kogu päeva vältel. Ruumide ja territooriumi kasutamine korraldatakse selliselt, et see tagaks laste ja lasteasutuse töötajate vaimse ja/või füüsilise turvalisuse ning ennetaks ohustava olukorra tekkimist.
- Hädaolukorra lahendamisega seonduva osas lähtutakse lasteasutuses põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 45 sätestatust.

Vanemate kohustused

Vanem(ad) on kohustatud:

- looma lapsele soodsad tingimused arenemiseks;
- kinni pidama lasteasutuse päevakavast ja laste tervisekaitse ja tervise edendamise nõuetest;
- teavitama lasteasutust lapse tervislikust seisundist ja arengu eritingimustest;
- osalema lapse arenguveestluses.

Personal (1)

Haridus ja Teadusministeerium

- Lasteasutuse töötajad (edaspidi *personal*) on pedagoogid, tugispetsialistid, tervishoiutöötaja, õpetajat abistavad ja lasteasutuse majandamist tagavad töötajad. Lasteasutuse töötajate koosseis kinnitatakse direktori ettepanekul lasteasutuse pidaja kehtestatud korras. Lasteasutuse töötajate koosseisu määratlemisel lähtutakse käesolevast seadusest, lasteasutuse õppekavast, Vabariigi Valitsuse määrusega kehtestatud haridustöötajate tööajast.
- Personal on kohustatud andma teavet valla- või linnavalitsuse ametnikule, kelle pädevusse kuulub sotsiaaltöö või lastekaitseküsimused, kui on selgunud, et lapse kodune kasvukeskkond on ebarahuldav või kui laps on kehalise, emotsionaalse või seksuaalse väärkohtlemise ohver.

Personal (2)

Haridus ja Teadusministeerium

- Lasteasutuse pedagoog, tugispetsialist, tervishoiutöötaja, õpetajat abistav ja lasteasutuse majandamist tagav töötaja peab olema täieliku teovõimega ja ei tohi olla isik, keda on karistatud või kellele on kohaldatud sundravi karistusseadustikus sätestatud kuriteo eest, mille karistusandmed ei ole karistusregistrist karistusregistri seaduse kohaselt kustutatud või mille karistusandmed on karistusregistrist kustutatud ja kantud karistusregistri arhiivi.
- Õpetajate ja õpetajaid abistavate töötajate koosseisu määramisel rühmas on aluseks täiskasvanu ja laste suhtarv, sõimerühmas kuni 8 last täiskasvanu kohta, liitrühmas kuni 10 last täiskasvanu kohta, aiarühmas kuni 12 last täiskasvanu kohta, sobitusrühmas kuni 8 last täiskasvanu kohta ja erirühmas 2 – 6 last täiskasvanu kohta, lähtudes laste erivajadustest.

Personal (3)

Haridus- ja Teadusministeerium

- Tugispetsialistidena käsitletakse käesolevas seaduses eripedagoogi, logopeedi jt spetsialiste. Tugispetsialistide teenuse rakendamiseks loob võimalused vastavalt vajadusele lasteasutuse pidaja ning selle korraldab direktor.
- Tugispetsialisti ülesannete täitmiseks võib sõlmida lepingu juriidilise isiku või riigi- või kohaliku omavalitsuse asutusega, kui lasteasutuse pidaja tagavad, et tellitav tugiteenus on kvaliteetne ja lastele kättesaadav lasteasutuse ruumides ning teenuse osutaja vastab haridus- ja teadusministri määrusega vastavale ametikohale kehtestatud kvalifikatsiooninõuetele.
- Käesolevas seaduses käsitletakse pedagoogidena õpetajaid, direktorit, õppealajuhatajat, õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade õpetajaid, eripedagoogi, logopeedi.

Seaduse jõustumine ja rakendamine

Haridus- ja Teadusministeerium

- Seadus jõustub 2012.a 1. septembril.
- Kohaliku omavalitsuse üksustel on võimalik saada perioodil 2011. – 2015. välis- ja arengutoetusi ca 350 mln eurot, mida on võimalik kasutada muuhulgas ka lasteaedade investeeringuteks (Riigi eelarvestrateegia).
- Programmi „EFA and Norwegian Financial Mechanisms 2009 – 2014“ raames on kavandatud vahendid üleriikliku üldhariduse, sh alushariduse, nõustamissüsteemi edasiarendamiseks; kaasava hariduse korraldamise toetamiseks haridusasutustes; üleminekute toetamiseks ühelt haridustasemelt teisele, sh lasteasutusest kooli; tugispetsialistide ja pedagoogide koolituseks; juhendmaterjalide väljatöötamiseks ca 1,9 mln euro ulatuses.

Täna!

tiina.peterson@hm.ee

7 350 114